

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

КОМАХИ ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ

спеціальність	202 «Захист і карантин рослин»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Захист і карантин рослин	факультет	Агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б. М. Литвинова

ВИКЛАДАЧ

Васильєва Юлія Володимирівна

Вища освіта – спеціальність захист рослин

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук, 16.00.10 – ентомологія

Вчене звання - доцент кафедри зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин

Досвід роботи – більше 10 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

авторка більше 10 наукових тематичних публікацій;

учасниця наукових і науково-практичних конференцій

телефон	0665542148	електронна пошта	vasileva952@gmail.com	дистанційна підтримка	Додатки Google Платформа Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Формування у здобувачів теоретичних знань та формування професійних умінь щодо комах Червоної книги України
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	розуміння основних причин загрози зникнення видів комах у біоценозах / практичні завдання, індивідуальні завдання розуміння значення червонокнижних видів комах / практичні завдання, індивідуальні завдання здатність самостійно проводити спостереження, виявлення та визначення видів комах, занесених до Червоної книги України / практичні завдання впровадження необхідних заходів щодо мінімізації негативного впливу на червонокнижних видів комах / практичні завдання, індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин – лекції, 18 годин – практичні, 60 годин – самостійна робота; підсумковий контроль – залік
Вимоги викладача	Вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	Вільне зарахування

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції: Загальні	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Програмні результати навчання	2. Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку господарств сільськогосподарського призначення усіх форм власності та використовувати в професійній діяльності фахівця з захисту і карантину рослин.
Спеціальні	1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за сучасними принципами і методами. 2. Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання ними фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження. 5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.		6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття. 11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві. 14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ПРИРОДООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ

Лекція 1.	Причини та динаміка зміни чисельності видів тварин (комах), що потребують охорони	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Основні ризики для сучасних видів комах, що потребують охорони	Самостійна робота	Теорія динаміки популяції видів комах
Лекція 2.	Законодавство щодо природоохоронної діяльності в Україні	ПЗ 2	Аналіз природоохоронної карти України та ареалів рідкісних видів комах		Порівняння законодавчої бази щодо природоохоронної діяльності в Україні та країнах ЄС
Лекція 3.	Природоохоронні території України, їх значення та сучасний стан розвитку	ПЗ 3	Значення комах у природі та діяльності людини, методи збереження біорізноманіття		Вплив зміни клімату та антропогенної діяльності на популяції видів комах

Модуль 2. СТРУКТУРА ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ

Лекція 4.	Історія створення Червоної книги у світі та в Україні, її значення	ПЗ 4 ПЗ 5	Зниклі та зникаючі види комах на території України Вразливі та рідкісні види комах	Самостійна робота	Розподіл комах, що потребують охорони, по категоріям.
Лекція 5.	Структура Червоної книги та основні категорії тварин (комах)	ПЗ 6 ПЗ 7	Невизначені та недостатньо відомі види Інші категорії тварин (комах) Червоної книги		Особливості поширення, морфології, біології та екології червонокнижних комах.

Модуль 3. КОМАХИ, ЗАНЕСЕНІ ДО ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ

Лекція 6.	Основні систематичні групи червонокнижних видів комах та їх моніторинг	ПЗ 8 ПЗ 9	Основи діагностики видів комах та пошуку інформації щодо перевірки статусу певного виду Методи моніторингу комах	Самостійна робота	Діагностичні морфологічні та анатомічні особливості комах Методи збору ентомологічного матеріалу

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». Вип. 7, Т. 2. Київ, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України, 2018. 454 с.
2. Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». Вип. 7, Т. 1. Київ, Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України, 2018. 442 с.
3. Плиська М. М., Пасічник Л. П. Систематика комах. Характеристика основних рядів і родин комах. Навчальний посібник.- К.: Видавництво національного університету біоресурсів і природокористування України, 2015. 167 с.
4. Червона Книга України. Тваринний світ. /За ред. І.А. Акімова. К.: Глобалконсалтинг, 2009. 624 с.
5. Энтомология: Пер. в англ. / [Г. Росс, Ч. Росс, Л. Росс] // М.: Мир, 1985. 576 с., ил.

1. Ентомологія. Підручник. В.П. Федоренко, Й.Т. Покозій, М.В. Круть; за редакцією академіка В.П. Федоренка – К: Фенікс, Колобів, 2013. – 344 с.
2. Закон України Про Червону книгу України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14#Text>
3. Мартынов В. В., Микулина Т. В. Характеристики отрядов насекомых. С определительными таблицами: Учебное пособие для студентов биологического факультета. Донецк: Изд-во «Ноулидж» (донецкое отделение). 2011. 371 с.
4. Національна мережа інформації з біорізноманіття. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrbin.com/search_taxon.php?taxon=Insecta&quick=1&debug=
5. Сухарев С. Основы экологии та охорони довкілля: Навчальний посібник/ Мін-во освіти і науки України, Ужгородський нац. ун-т. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 391 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (електронне посилання на положення)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.